

מכתב בכתב

לרפואת יהודה בן שפרה גיטל
בתוך שאר חולי ישראל
הערה והנצחה טל' 0548449853
מייל MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 178 פרשת ויגש תשע"ז

גיטין ה-יא

שיעון חזק חיוני בדרך קצרה

דף ה מה שכתוב במשנה לקמן מי שהביא גט ואינו יכול לומר בפ"נ בפ"נ יתקיים בחותמו אין לומר שהכוונה לחרש, כי שנינו לקמן שהכל כשרים להביא גט מלבד חרש שוטה וקטן, ורב יוסף מעמיד שנתן לה כשהיה פקח וכשכבא לומר בפ"נ בפ"נ הוא התחרש, וזה מוכן רק לרבא שמועיל קיום ולרבה קשה מה מועיל קיום, ויש לומר שמדובר אחר שלמדו לכתוב לשמה, וביכול לומר עדיף שיאמר שמא יחזור הדבר לקלקולו ולא גזרו בפקח שהתחרש שלא גזרו במקרה שאינו שכיח, אך לפ"ז מה שאשה מביאה גט זה שכיח ובכ"ז שנינו שהיא צריכה לומר בפ"נ בפ"נ, ויש לומר שלא חילקו בשליחות, אך לפ"ז כשהבעל עצמו מביא יצטרך לומר בפ"נ בפ"נ ובכ"ז שנינו בבביתא שהבעל עצמו לא צריך לומר בפ"נ בפ"נ, ויש לומר שיעקר הטעם שתקנו לומר בפ"נ בפ"נ הוא כדי שלא יערער הבעל וכאן הוא עצמו מביא אותו וודאי לא יערער עליו, ויש להוכיח ממה ששאל שמואל את רב הונא אם שנים שמביאים גט ממדינת הים צריכים לומר בפ"נ ובפ"נ ואמר רב הונא שאין צריכים שזה לא גרוע מאם יאמרו בפנינו גירשה ולרבה כי הם מקיימים את הגט אם לא רבה קשה שהרי צריכים להעיד שנכתב לשמה, ויש לומר שמדובר לאחר שלמדו ובאחד גזרו שמא יחזור הדבר לקלקולו ובשנים שאינו שכיח שכיח יביאו גט לא גזרו, ואשה אף לא מצוי שמביאה בכ"ז צריכה לומר כדי שלא יחלוק בשליחות, ובבעל עצמו אין צריך לומר שכיח כי התקנה היא שלא יבא הבעל ויערער וכאן הוא עצמו מביא אותו וודאי לא יערער, ויש להוכיח מבביתא שהמביא גט ולא אמר בפ"נ בפ"נ אם מתקיים בחותמו כשר ואם לא פסול שהצריכו לומר בפ"נ בפ"נ להחמיר ולא חלקו וקשה לרבה שחששו שלא נכתב לשמה, ויש לומר שזה מדובר אחר שלמדו, ומה שכתוב ולא הוצרכו לומר כשנשאה והביתא אומרת שלא הצריכו להוציאו כי התקנה לומר בפ"נ בפ"נ הוא להחמיר עליה ולא להקל **עמוד ב** והטעם כי תקנו לומר בפ"נ בפ"נ שמא יערער הבעל וכאן שנשאה הבעל לא יערער ואנו לא נערער.

נחלקו ר' יוחנן ורבי'ל במחלוקת רבה ורבה אם צריך לומר בפ"נ בפ"נ מפני שלא בקיאים לשמה או מפני שלא מצויים עדים לקיימן, ויש להוכיח שרבי'ל הוא הסובר שהטעם הוא בגלל שלא בקיאים לשמה שר"ש בר אבא הביא לפניו גט ושאל אותו אם הוא צריך לומר בפ"נ בפ"נ ואמר לו רבי'ל שאין צריך שרק בדורות הראשונים שלא היו בקיאים לשמה היה צריך לומר אך עכשיו שכולם יודעים שצריך לשמה א"כ לומר בפ"נ בפ"נ, אך יש לדחות שאמרנו שרבה מודה לטעמו של רבה וגם יש לגזור שיחזור הדבר לקלקולו, ויש לומר שאמרנו עם ר"ש בר אבא עד נוסף שלא החשיבוהו מפני כבודו של ר"ש.

נחלקו ר' יוחנן ור' חנינא אם המביא גט נתנו להאשה בפני שנים או בפני ג', ויש להוכיח שר' יוחנן הוא הסובר שמשפיק בפני ב' שרבי'ן בר רב חסדא הביא גט לפני ר' יוחנן ואמר לו ר' יוחנן שיתן אותו בפני ב' ויאמר בפ"נ בפ"נ, ולכאורה נחלקו אם צריך לומר מפני שלא מצויים לקיימו וא"כ צריך בפני ג' שזה קיום, או שלא בקיאים לשמה וא"כ מספיק בפני ב', אך לעיל הוכחנו שרבי'ל סובר מפני שלא בקיאים וא"כ ר' יוחנן סובר מפני שלא מצויים לקיימו וא"כ אין אומר ר' יוחנן שמשפיק בפני ב', ועוד שאמרנו שרבה מודה לרבה, אלא לכ"ז צריך עדים שמצויים לקיימו, ונחלקו אם שליח נעשה עד ועד נעשה דיין וא"כ מספיק ב' שהשליח עצמו מצטרף לקיום או שאין שליח נעשה עד ועד לא נעשה דיין ולכן צריך לומר בפני ג', אך יש לדחות שלהלכה הדבר שהוא מדרבנן לכ"ז עד נעשה דיין, אלא נחלקו האם כיוון שאשה כשרה להביא גט א"כ לה' חנינא תקנו שכל המביא יאמר בפני ג' שלא יטעו כשנשאה מביאה גט שישפיק בפני ב' ור' יוחנן סובר שכאשה מביאה יודעים לה מספיק עליה, וישנה בביתא כר' יוחנן שהמביא גט ולא אמר בפ"נ בפ"נ לר"מ תצא והולד ממזר ולחכמים אין הולד ממזר אלא יקח ממנה את הגט ויאמר בפני שנים בפ"נ בפ"נ, ולכאורה מה הסיבה שהל"מ הולד ממזר אלא כדברי רב המנוגא בשם עולא שהמשנה ממשטב שטבעו חכמים בגיטין ויציא הולד ממזר.

בר הדיא רצה להביא גט ובא לפני רב אחי שהיה ממונה על הגיטין ואמר לו שהוא צריך לעמוד על כל אות ואות, וכשכבא לפני ר' אמי ור' אסי אמרו לו שאינו צריך לעמוד על כך ואם תעשה לחומרא אתה תוציא לעז על גיטין הראשונים. **רבה בר בר חנה** הביא גט שחזיו נכתב לפניו וחזיו לא, ובא לפני ר"א והוא אמר לו שאפילו שנכתב לפניו רק שיטה אחת לשמו אינו צריך יותר,

דף ו רב אשי סובר שאפילו שמע בתיקון הקולמוס או המגילה שעומד לכתוב לשמה זה מספיק, וכן שנינו בבביתא שהמביא גט ממדינת הים אפילו הוא היה בבית והסופר בעליה או שהיה בעליה והסופר בבית ואפילו נכנס ויוצא כל היום זה כשר, ולכאורה הוא לא ראה את הכתיבה אלא שמע את תיקון הקולמוס והמגילה.

מה שכתוב בבביתא שיוצא ונכנס עם מדובר על השליח זה פשוט שהרי זה לא גרוע מהוא בבית והסופר בעליה אלא הכוונה לסופר וגם כזה פשוט שלא נפסול בגלל שיצא ונכנס, אלא החידוש הוא שגם ביצא לשוק לא חששו שאדם אחר דיבר עמו וכתב על עבודו.

רב סובר שבבל כ"א"י לגיטין ושמואל סובר שהיא כחו"ל, ולכאורה נחלקו שרב סובר כרבה שאין בקיאים לשמה ובבבל בקיאים ושמואל סובר כרבה שאין מצויים לקיימו ובבבל לא מצויים, אך יש לדחות שלעיל אמרנו שרבה מודה שאין מצויין לקיימו אלא לכ"ז צריך קיום ונחלקו שרב סובר שבבבל מצויים לקיים כי הולכים לישיבות, ושמואל סובר שבישיבות טרודים בגירסתם, וכן אמר ר' אבא בשם רב הונא שעשינו עצמנו בבבל כ"א"י לגיטין משיע שרב לא לבבל, ור' ירמיה מקשה שנינו במשנה שר' יהודה אומר שעכו כצפון והרי בכל יותר צפונות מעכו, שכתוב ויאמר ה' אלי מצפון תפתח הידעה, ושנינו שלר"מ עכו כ"א"י ופשוט שצפונה מעכו הוא כחו"ל, ויש לומר שהמשנה דברה חרץ מבבל.

רב פפא אומר שכמו שחלקו ביוחסין של בבל כך חלקו עד היכן היא בבל לענין גיטין, ורב יוסף סובר שלענין גיטין לכ"ז ע"כ בבל נחשבת עד הערבה השניה הסמוכה לגשר.

רב חסדא הצריך לומר בפ"נ בפ"נ בגט שהגיע מאקטיספון לבי ארדשיר אך בגט שהגיע מבי ארדשיר לאקטיספון לא הצריך לומר בפ"נ בפ"נ, ולכאורה הוא סבר

כרבה ובבי ארדשיר בקיאים, אך יש לדחות שרבה מודה לרבה, אלא שלכו"ע צריך קיום אלא כיון שמבי ארדשיר מגיעים לשוק באקטיספון א"כ באקטיספון מכירים בחתימותיהם של בי ארדשיר אך בבי ארדשיר לא מכירים בחתימותיהם של אקטיספון כי הם עסוקים בשוק.

רבה בר אבהו הצריך לומר בפ"נ בפ"נ משורת בתים לשורת בתים, ורב ששת הצריך משכונה לשכונה, ורבה הצריך אפילו באותה שכונה, ולכאורה רבא עצמו סבר מצד שצריך מצויים לקיימו, ויש לומר שבני מחוזא נידים ולא מצויים אפילו משכונה לשכונה.

רב חנין סיפר שרב כהנא הביא גט ואינו זוכר אם מסורא לנהרדעא או מנהרדעא לסורא והוא שאל את רב אם הוא צריך לומר בפ"נ בפ"נ או שאינו צריך אמר לו רב שאינו צריך, **עמוד ב** אך אם תאמר יהיה תועלת והיינו שאם יבא הבעל לערער לא נשגיח בו, וכן שנים שאדם אחד הביא גט לפני ר' ישמעאל ושאל אותו אם הוא צריך לומר או לא אמר לו מהיכן אתה אמר לו מכפר סיסאי, אמר לו שאתה צריך לומר כדי שלא תיזקק לעידם, וכשיצא מלפניו שאל אותו ר' אילעי שכפר סיסאי יותר מובלעת בא"י וקרובה לציפורי יותר מעכו ור"מ אמר במשנה שעכו כ"א"י וגם רבנן שחלקו על ר"מ זה רק בעכו אך כפר סיסאי קרוב יותר, אמר לו ר' ישמעאל שתוק בני שתוק כיון שיצא הדבר בהיתר יצא, ולכאורה ר' ישמעאל אמר לו כדי שלא תיזקק לעידם ויש לומר שלא סימו לפני ר' אילעי את דבריו.

ר' אביתר שלח לרב חסדא האם גיטין שבאים מבבל לא"י צריך לומר או לא, ולכאורה הוא סבר כרבה והתכוון לשאול אם בבבל בקיאים, ויש לדחות שרבה מודה לטעמו של רבא, אלא יש לומר שכוונת שאלתו שרבים מצויים ללכת מבבל לא"י ולהיפך א"כ זה נחשב מצויין לקיימו, והקשה רב יוסף מי אמר שר' אביתר הוא בר סמכא, ועוד שהוא שלח לרב יהודה שעל בני אדם שעלו מבבל אמר ויתנו את הילד בזונה ואת הילדה ימכרו וכתב את זה בלי שרטוט, ור' יצחק אמר שב' מילים פסוק כותבים בלי שרטוט ויותר מכך צריך שרטוט ובביתא שנו שג' כותבים בלי שרטוט ובד' צריך שרטוט ואמר אבבי שמי שאינו יודע את דינו של ר' יצחק אינו אדם גדול, אך יש לדחות אם היה טועה בסברא זה נכון אך הוא טעה מחוסר ידיעה שזה דבר שהוא לא שמע, ועוד שהקב"ה הסיים על ידו של ר' אביתר, שנחלקו בפסוק ותזונה עליו פלגשו ואמר ר' אביתר שזוכב מצא לה ר' יוחנן אמר שבזבא לה נימא, ור' אביתר פגש את אליהו ושאל אותו במה הקב"ה עוסק איתך אמר לו שהוא עוסק בפלגש בבזבעה והוא אומר שאביתר בני אומר כך ור' יוחנן אומר כך אמר לו וכי יש ספק קמי שמיא אמר לו שאלו דברי אלוקים חיים שזוכב מצא לה ולא הקפידו אף כשמיצא נימא את הקפידו, ואמר לו יהודה שהזוכב היה בקצרה והנימא באותו מקום הזוכב הוא מוא ונימא באותו מקום היא סכנה, ויש אומרים שגם הנימא היתה בקצרה אך זכוב הוא אונס ואילו נימא בקצרה היא פשיעה, ואמר רב יהודה שלעולם לא יטיל אדם אימה יתירה בביתו שבפלגש הטיל אימה יתירה ומתו עליה רבבות מישראל, ועוד הוא אמר בשם רב שהמטיל אימה יתירה בביתו סופו לבא לג' עבירות גילוי עריות ושפיכות דמים וחילול שבת.

רבה בר בר חנה אומר שמה שכתוב שצריך לומר ג' דברים בביתו בער"ש עשרתם ערבתם הדליקו את הנר,

דף ז צריך לומר בניחוחא כדי שיקבלו ממנו, ורב אשי אומר שלא שמע את דברי רב וקיימם מעצמו מסברא,

ר' אבהו אומר שלעולם לא יטיל בביתו אימה יתירה שאדם גדול הטיל אימה יתירה והאכילוהו דבר גדול והוא ר' חנינא בן גמליאל ואין לומר שהוא נכשל שהרי אין הקב"ה מביא תקלה לבהמתן של צדיקים ק"ו לצדיקים עצמן, אלא שבקשו להאכילו אבר מן החי.

מר עובקא שלח לר"א אם מותר למסור למלכות בני אדם העומדים עליו, שרטט וכתב לו אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה לפי מחסום בעוד רשע נלגדי, שאף שיש רשע נגדי בכ"ז אשמרה לפי מחסום, שלח לו שהם מצערים אותו מאד ואינו יכול לעמוד בכך שלח לו דום לה' והתחולל לו, והיינו שתוק לה' והוא יפילם לך חללים חללים ותשיכם ותעריב לביהמ"ד והם יכלו מעצמם ויצא הדבר מר"א ונתנו את גניבא בקולו.

שלחו לר"א מנין שבזמן הזה אסור זמרה שרטט וכתב ושלח להם אל תשמח ישראל אל גיל בעמים, ולא שלח להם מהפסוק בשיר לא ישחו יין ימר שכר לשותיו, כי משם היינו אומרים שרק זמרה בכלי אסורה אך בפה מותר, קמ"ל שגם בפה אסור.

רב הונא בר נתן שאל את רב אשי בפסוק קינה ודימונה וערערה, אמר רב אשי שהן עיירות מא"י אמר לו ודאי אני יודע זאת אלא שרב גביהה מארגיזא אמר בפסוק הזה שמי שיש לו קנאה על חברו ושותק שוכן עדי עד עושה לו דין אמר לו א"כ בפסוק צקלג ומדמנה וסנסנה ג"כ יש לדרוש אמר רב הונא שאכן אם היה כאן רב גביהה היה דורש שפוק זה, ורב אחא מבי חוזאה פירש בפסוק הזה שמי שיש לו זעקת לגימא על חברו ושותק שוכן בסנה עושה בעבורו דין.

יש גלותא אמר לרב הונא מנין שאסור כלילא בזמן הזה אמר לו שרבנן אסרו את זה בפולמוס של אספניוס שגזרו על עטרות חתנים ועל האירוס, ובינתיים קם רב הונא להתפנות ואמר רב חסדא שכתוב בפסוק כה אמר ה' אלוקים הסר המצנפת והיום העטרה זאת לא זאת השפלה הגבה והגבוהה השפל, ומה ענין המצנפת אצל העטרה אלא שבזמן שיש מצנפת בראש כה"ג אז יש עטרה בראש כל אדם וכשבתלה המצנפת מראש כה"ג בטלה עטרה מראש כל אדם וכשחזר רב הונא אמר להם שבאמת זה רק מדרבנן אלא חסדא שמך ודברך חסודים,

רבינא ראה שרב אשי אורג כלילא לבתו אמר לו אינך סובר הסר המצנפת הרם העטרה אמר לו שזה נאמר באנשים כמו כה"ג ולא בכלות.

רב עזריא אמר לפעמים בשם רב אמי ולפעמים בשם רב אסי בביאור המילים זאת לא זאת, שכשאמר הקב"ה הסר המצנפת הרם העטרה אמרו מלאכי השרת וכי זאת להם לישראל שהקדימו לפניך בסיני נעשה לנשמע, אמר להם הקב"ה וכי לא זאת להם שהשפילו הגבוה והגביהו והשפל והעמידו צלם בהיכל.

עוד דרש רב עזרא בשם רבא אמר או רב אסי בפסוק כה אמר ה' אם שלמים וכן רבים וכן נגזרו ועבר ששם רבא שמזונותיו מצומצמים יעשה מהם צדקה וכי' שכהן מרובים, ומה שכתוב נגזרו ועבר פירשו אצל ר' ישמעאל שהגזרו מנכסיה לעשות מהם צדקה ניצול מדין גיהנם, משל לב' רחלות שעברו במים אחת גזוזה ואחת לא, הגזוזה עוברת ושאינה גזוזה אינה עוברת **עמוד ב** ומה שכתוב ועניתך לא עוד, ביאר מר זוטרא שגם עני שמתפרנס מצדקה יעשה צדקה, ורב יוסף אומר שנאמר לא עוד והיינו שלא מביאם לו יותר סימני עינית.

משמע במשנה שעכו היא בצפון א"י, ולכאורה ישנה ברייתא שאם היה הולך מעכו לכזיב מימינו למזרח הדרך טמא משום ארץ העמים ופטורה משביעית עד שיודע לך שהיא חייבת ומשמאלו למערב הדרך טהורה משום ארץ העמים וחייבת במעשר ושביעית עד שיודע לך שהיא פטורה וכי' עד כזיב, ור' ישמעאל בן ר' יוסי אומר בשם אביי שזה עד כלוב, ואביי גומרת ויש רצועה של חו"ל שיוצאת מצפון לעכו עד כזיב והתנא נתן סימן לך והפסוק גם נתן סימן שכתוב ויאמרו הנה חג ה' בשילה ומימים ימימה אשר מצפונה לבית אל מזוהה השמש למסילה העולה מבית אל שכמה ומנגב ללבנה ואמר רב פפא שהכוונה למזרחא של מסילה.

כתוב בברייתא אחת שהמביא גט בספינה כמביא בא"י ובברייתא אחרת כתוב כמביא בחו"ל אמר רב ירמיה שזה מחלוקת ר' יהודה ורבנן ששנינו שעפר חו"ל שבא בספינה לארץ חייב במעשר ושביעית, ואמר ר' יהודה שזה רק בספינה גוששת ואם אינה גוששת פטור, אביי אומר שב' הברייתות כר' יהודה והברייתא שאומרת שעפר ספינה כחו"ל מדברת באינה גוששת והברייתא שאומרת שזה כא"י מדברת בגוששת. **ר' זירא** אומר שבצפון נקוב שמונה על יתדות יחלקו ר' יהודה ורבנן של ספינה, ורבא אומר שיתכן שר' יהודה דיבר בספינה שהיא עשויה לברוח,

דף ח אך עציץ שלא עשוי לברוח לא נחשב כא"י, וגם רבנן שאמרו שספינה נחשבת כא"י גם בלי שגוששת זה בגלל שאין אור בינה לעפר לכן נחשבת כקרקע והם יכולים לסבור שעציץ לא נחשב כמחומר, ור"נ בר יצחק אומר שלא נחלקו בהנחות שבא"י אלא רק בים הגדול ושנינו איהו ארץ ואיהו חו"ל מה שמשפע ויורד מטורי אמנון ולפנים א"י ומה שהוא לחוף הוא חו"ל וניסין שבים רואים אותם כאילו חוט מתוח עליהם מטורי אמנון עד תל מצרים מהחוט ולפנים א"י וממנו לחוף זה חו"ל, ור' יהודה סובר שכל שכנגד א"י הוא א"י שכתוב וגבול ים והיה לכם הים הגדול וגבול זה יהיה לכם גבול ים והניסים שבצדדים רואים כאילו חוט מתוח עליהם מקפלוריא עד ים אוקיינוס ומנחל מצרים עד ים אוקיינוס מהחוט ולפנים א"י וממנו ולחוף הוא חו"ל ורבנן לומדים מהפסוק וגבול לרבות את הניסין ור' יהודה סובר שא"צ פסוק לרבות ניסין.

שאל את ר' חייא בר אבא אם המוכר עבדו בסוריא כמוכרו בחו"ל או לא, אמר להם ששנינו שר"מ אומר שעכו כא"י פירשין, ומשמע שלעבדים לא וכ"ש סוריא שהיא רחוקה יותר.

בג' דברים שהם סוריא לא"י ובג' דברים היא בחו"ל, לגבי עפרה שטמא והמוכר עבדו והמביא כהיא בחו"ל, ולגבי מעשר ושביעית ולגבי הרוצה ליכנס בטהרה נכנס ולגבי הקונה שדה היא כא"י **עמוד ב** שמי שקונה בסוריא קונה בפרוריה ירושלים, והיא חייבת במעשר שכיבוש יחיד הוא כיבוש והרוצה להכנס בטהרה נכנס אף שאמרו שעפרה טמא אך מדובר שנכנס בשידה תיבה ומגדל ששנינו שהנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל לרבי טמא ולר' יוסי בר' יהודה טהור וגם לרבי זה רק בחו"ל שגזרו על גושה ואוירה אך בסוריא גזרו רק על גושה ולא על אוירה, והקונה שדה בסוריא קונה בירושלים אמר רב ששת שדה לענין שמות לכתוב אונו אפילו בשבת, ומבאר רבא שהותר לומר לעכו"ם לכתוב אף שאמירה לעכו"ם היא שבות לא גזרו משום ישוב א"י.

עבד שהביא עמו וכתוב בו עצמן ונכסי קנויים לך קנה עצמו אך לא את הנכסים, והסתפקו שכתוב בו כ' נכסי קנויים לך אמר אביי מתוך שקנה עצמו קנה נכסים ורבא אומר שאמנם את עצמו קנה כמו גט אשה אך לגבי הנכסים לא יקנה כמו שאר קיום שטרות ואח"כ חזר בו אביי ואמר שמתוך שלא קנה נכסים לא קנה עצמו, ואמר לו רבא שאמנם נכסים לא קנה כשאר קיום שטרות אך שיקנה את עצמו כמו גט אשה מביאה אלא אומר רבא שישן אם אמר עצמן ונכסי בין אם אמר לא נכסי עצמו קנה ואת הנכסים לא, אמר רב אדא בר מתנה שזה כר"ש שעושים פלגין דיבורא ששנינו שמי שכתב כל נכסיו לעבדו יצא לחרות ואם שייך קרקע כל שהוא לא יצא לחרות,

דף ט ור' אומר שלעולם יצא לחרות מלבד אם אמר כל נכסי נתונים לפלוני עבדי חוץ מאחד מרוביה בהם ואומר רב יוסף בר מניומי בשם ר"ש שאף שקילר ר' יוסי את ר"ש בכ"ז הכהן כר"מ שר' יוסי אמר על דברי ר"ש שפתיים יקם מש"ב דברים נכוחים, אך לכאורה רב יוסף בר מניומי אמר בשם ר"נ שאם שכיב מרע כתב כל נכסיו לעבדו והביא חוזר בנכסים ולא בעבד שהרי שכיב מרע שעמד חוזר במתנתו אך לא חזר בעבד שיצא עליו שם של חורין, אלא מבאר רב אשי שמה שפסק ר"נ כר"מ כי זה לא גט כרות ולא מצד שלא מחלקים את דיבורו.

כשיש עוררים מתקיים בחותמים לכאורה אם מדובר שאחד מערער הרי אמר ר' יוחנן שאין ערער פחות מב' ואם יש שנים א"כ זה תרי ותרי ומדוע נסמך יותר על הרבנים, אלא מדובר כשהבעל מערער.

משנה מי שהביא גט ממדינת הים ואינו יכול לומר בפ"ג ובפ"ג מקיימים את הגט בחותמים, גיטי נשים ועבדים שוים לענין מולין ומביא, וזה אחד מהדברים ששוים בהם גיטי נשים ועבדים. **גמרא** מה שכתוב ואינו יכול לומר אין הכוונה לחרש שהרי שנינו שהכל כשרים להביא גט מלבד חרש שוטה וקטן, ורב יוסף מבאר שהבעל נתן לו הדיקה פקח והגשית התחרש אח"כ.

בג' דברים שוים גיטי נשים ועבדים: במולין ומביא, וכל שטר שיש עליו עד כותי פסול מלבד גיטי נשים ועבדים. **עמוד ב** וכל השטרות שעולים בערכאות של עכו"ם אף שחותמיהן עכו"ם כשרים מלבד גיטי נשים ועבדים, ולר"מ יש ד' מקרים שאם אמר תן גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי יכול לחזור בו, ולרבנן מוכן שכתוב מנין להוציא מדברי ר"מ, אך לר"מ קשה מה לא המנין למעט, ויש לומר שזה ממעט מקרה שאין העדים יודעים לחתום קרועים להם נייר חלק וממלאים את הקרעים דיו ואמר רשב"ג שזה רק בגיטי נשים אך בשטר שחרור ושאר שטרות אם יודעים לקרוא ולחתום חותמים ואם לא לא חותמים, ולכאורה מדוע הוא מוסיף קריאה ויש לומר שחש בברייתא ויש לו החוסף שעדים שלא יודעים לקרוא קוראים לפניהם והם חותמים ועדים שלא יודעים לחתום קרועים לפניהם.

לכאורה יש מקרים נוספים שהם שוים כגון האומר תנו גט זה לאשתי ושטר שחרור לעבדי ומת שלא נותנים לאחר מיתה, אך אם אמר תנו מנה זה לפלוני ומת לאחר מיתה, ויש לומר שלא מנו דבר שקיים בשאר שטרות שרבין שלח בשם ר' אבהו דעו

ששלח ר"א לגולה בשם רבינו ששכיב מרע שאמר כתבו ותנו מנה לפלוני ומת לא כתבים ונותנים שמה לא גמר להקנותו אלא בשטר ואין שטר לאחר מיתה, ולכאורה גם לענין כתיבה לשמה שוים גיטי נשים ועבדים, ולרבה מוכן שזה כלול במולין ומביא אך לרבא קשה, ועוד קשה גם לרבה שמחובר פסול בשניהם, ויש לומר שהברייתא מנתה מה שפסול מרובנן, אך לכאורה בערכאות של עכו"ם הוא פסול מדאורייתא, ויש לומר שלר"א כשיש עדי מסירה אינו פסול מדאורייתא שעדי מסירה כורתים, אך קשה שכתוב בספיא שר"ש אמר שגם אלו כשרים, וביאר ר' זירא שר"ש הוא לדעת ר"א שעדי מסירה כרתי א"כ ת"ק סבר כר"מ,

דף י ויש לומר שגם ת"ק הוא לדעת ר"א ונחלקו בשמות מובהקים של עכו"ם שלת"ק פסול ור"ש הכשיר, אך קשה שחזרה בגט הוא פסול דאורייתא והברייתא מונה את זה ששוים בו גיטי נשים ועבדים, אלא יש לומר שהברייתא כתבה דבר שאין בקידושין, אך יש לדחות שחזרה יש בקידושין, ויש לומר שמדובר בחזרה משליחות בעל כרחו של האשה שיש רק בגידושין ולא בקידושין.

משנה כל גט שיש עליו עד כותי פסול מלבד גיטי נשים ושחרור עבדים, וכן היה מעשה שהביא לר"ג לכפר עותנאי גט שיש עליו עדים כותים והכשירו. **גמרא** לכאורה משנתנינו לא כת"ק ולא כר"א ולא כרשב"ג, ששנינו שמצת כותי מותרת ויוצאים בה בפסח, ור"א אסר שאינם בקריאים בדרדוקי מצות, ורשב"ג אומר שמוזה שהחזיקו בה מדקדיקם בה יותר מישראל, וא"כ לת"ק גם בשאר שטרות כותים כשרים, ולר"א גם גט אשה פסול, ולרשב"ג אם הם החזיקו כשר גם שאר שטרות ואם לא החזיקו פסול גם בגט אשה, ואם נאמר שזה כרשב"ג והחזיקו רק לגיטי נשים ועבדים ולא בשאר שטרות א"כ מדוע כתוב שר"א אמר כשר רק עד אחד ולא ב' עדים, ויש לומר שמשנתנינו כר"א ומדובר שחתום עליו כשרל' בסוף **עמוד ב** שאם לא שהכותי החתום עליו הוא חבר לא היה חותם עמו, אך לפ"ז נכשיר גם בשאר שטרות וא"כ מה שפסלו זה בגלל שהישראל חתם תחילה והשאר מקום לחתום למי שקשיש ממנו וא"כ יש לפסול גם בגיטי נשים ועבדים, אלא יש לומר כדברי רב פפא שעדי גט לא חותמים לבדם זה בלי זה ומסכרי רב אשי שזה גזירה ממקרה שאמר כולכם חתמו.

לכאורה יש להקשות מה חידש ר"א הרי במשנה כתוב שיש עליו עד כותי משמע שב' עדים פסול גם בגט אשה ויש לומר שהיינו אומרים בגם שנים כשרים והמשנה באה לומר שבשאר שטרות פסול גם אחד, אך לכאורה כמעשה שמוכח בהמשך המשנה כתוב להדיא שהיו עדים כותים ור"ג הכשיר, ואביי אומר שיש לשנות במעשה עזר, ורבא אומר שאכן מדובר בב' עדים ור"ג חולק והוא מכשיר גם בב' וחסר במשנה כותים. **כרש"י** כר"ג מכשיר גם בב' כמו המעשה בגט שאל לידו בכפר עותנאי שהכשיר ב' גם עדים כותים.

משנה כל השטרות שעולים בערכאות עכו"ם כשרים גם בחותמיהם עכו"ם מלבד גיטי נשים ושחרורי עבדים, ור"ש מכשיר גם בגיטי נשים ועבדים ופסלו רק כשנעשו בעכו"ם הדייטות. **גמרא** לכאורה משנתנינו לא חילקה בין מוכר למתנה ולכאורה במכר מוכן שכוון שנתן מעות חל הקנין והשטר הוא ראהה בעלמא שולא שנתנו מעות לא היה מרע לעצמו וכוונתו, אך מנתה שקנינת בשטר ואם חתום בעכו"ם הוא כחרס בעלמא ושמואל אומר שזה מועיל מדינא דמלכותא דינא, ועוד י"ל שיש לשנות במשנה חוץ מכגיטי נשים וזה כולל גם מתנה.

ר"ש מכשיר גם בגט ולכאורה עכו"ם אינם בני כריתות ור' זירא אומר שר"ש הוא בשיטת ר"א שעדי מסירה כורתים את הגט, אך יש לדחות שר' אבא אמר שר"א מודה בשטר מזויף מתוכו כפסול בגט,

דף יא ויש לומר שבשמות מובהקים של גויים זה לא נקרא מזויף ולא יטעו בו ורב פפא אומר כגון הורמיז ואבודינא בר שיתבאי ובר קדרי ובאטי ונקים אונא ולפ"ז שמות שאינם מובהקים שהם עכו"ם גם ר"ש פסול, ויש להקשות שר"ש אמר שלא הוזכרו אלא שנעשו בהדיוט ולכאורה יש חילוק נוסף שבשמות שאינם מובהקים גם יפסול ר"ש, ויש לומר שאכן ר"ש אמר שכ"ז שמות מובהקים אך בשמות שאינם מובהקים זה כנעשה בהדיוט ופסול, ועוד יש לומר שבספיא מדובר בשאר שטרות שאינם פסולים אלא כשנעשו בהדיוט.

ר"א בן ר' יוסי אומר שר"ש אמר לחכמים בצידן שר"ע וחכמים לא נחלקו בכל השטרות שנעשו בערכאות של עכו"ם שכשרים גם בחותמיהן עכו"ם ואפילו גיטי נשים ושחרורי עבדים ונחלקו כשנעשו בהדיוט שר"ע הכשיר וחכמים פסלו חוץ מגיטי נשים ושחרורי עבדים, ורשב"ג אומר שגם הם כשרים במקום שאין ישראל חותמים אך במקום שישראל חותמים פסול, ולכאורה נפסלו גם כשאין ישראל חותמים משום מקום שישראל חותמים, ויש לומר ששם ישראל ועכו"ם מתחלף אך שמות המקומות לא מתחלפים,

רבינא רצה להכשיר גם באספיא של ארמאי אמר לו פרס ששנינו רק בערכאות שכשר.

רבא אומר ששטר שעשוי בלשון פרסי שמסרוהו בפני עדים ישראל גויים בו מבני חורין, אך לכאורה אינם יודעים לקרוא ויש לומר שמדובר בשטר כשיודעים לקרוא, ולכאורה צריך כתב שאין יכולים לזייפו יש לומר שמדובר בשטר מעובד בפעמים שאינו יכול להזדייף ואמנם צריך שיחזרו מענינו של שטר בשיטה אחרונה יש לומר שמדובר שחזרו בסוף מענינו של שטר ומה שלא גובה ממשועבדים כי אין לו קול.

עמוד ב ר"ל שאל את ר' יוחנן מה הדין שהעדים החתומים בשטר שמותם כשמות עכו"ם, אמר ר' יוחנן שבא לידו רק השמות לוקוס ולום והוא הכשיר ודוקא שמות אלו שלא מצוי שיקראו כך יהודים אך שמות אחרים פסולים, והקשה ר"ל מהברייתא שגיטין שבאים ממדינת הים אף שהעדים החתומים עליהם שמותם כשמות עכו"ם כשרים כי רוב ישראל שבחו"ל שמותם כשמות עכו"ם, ויש לומר שאכן הטעם מבואר שם כי זה שם של רוב ישראל, ויש אומרים שר"ל שאל את ר' יוחנן מגיטין שבאים ממדינת הים ור' יוחנן פשט לו מהברייתא הזו.

משנה לר"מ מי שאמר תנו גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי יכול לחזור בו, וחכמים סוברים שבגט יכול לחזור בו ובשחרור אינו יכול לחזור בו שזכות לעבד להשתחרר שהרי אם רצה לא לזון את עבדו הוא יכול הוא לא מפסיד לו מזונתו בשחרור, אך אינו יכול להינעם מלזון את אשתו, אמר ר"מ הוי הוא פוסל את עבדו מתרומה וא"כ זה חוב לו אמרו חכמים שזה מפני שהוא קנינו. **גמרא** רב הונא ורב יצחק בר יוסף ישבו לפני ר' ירמיה והוא נמנע ורב הונא הכיח מחכמים במשנתנו שכן, ובינתים התעורר ר' ירמיה ואמר ללדים ר' יוחנן אמר שהתופס לבעל חוב כשחב לאחריים לא קנה, ובמשנתנו שאמר תנו זה כאמר זכו, ורב חסדא אומר שנחלקו ר"א וחכמים אם תופס לבעל חוב קנה כשחב לאחריים ששנינו שלר"א מי שילקט פאה עבור קרובו העני זכה לו ולחכמים לא זכה ויתן לעני האישון שימצא.